

DATOS IDENTIFICATIVOS

Prácticas externas: Practicum

Materia	Prácticas externas: Practicum			
Código	P02G110V01981			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	48	OB	4	An
Lingua de impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Martínez Figueira, María Esther			
Profesorado	Martínez Figueira, María Esther			
Correo-e	esthermf@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O artigo 2 do Real Decreto 1707/2011, de 18 de novembro, polo que se regulan as prácticas académicas externas dos estudantes universitarios, define estas como □[...] unha actividade de natureza formativa realizada polos estudantes universitarios e supervisada polas Universidades, cuxo obxectivo é permitirles aos mesmos aplicar e complementar os coñecementos adquiridos na súa formación académica, favorecendo a adquisición de competencias que os preparen para o exercicio de actividades profesionais, faciliten a súa empregabilidade e fomenten a súa capacidade de emprendemento□. O Real Decreto mencionado establece no seu artigo 3 que, coa realización das prácticas académicas externas, se pretenden alcanzar os seguintes fins: a) Contribuír para a formación integral dos estudantes complementando a súa aprendizaxe teórica e práctica. b) Facilitar o coñecemento da metodoloxía de traballo adecuada á realidade profesional na que os estudantes han operar, contrastando e aplicando os coñecementos adquiridos. c) Favorecer o desenvolvemento de competencias técnicas, metodolóxicas, persoais e participativas. d) Obter unha experiencia práctica que facilite a inserción no mercado de traballo e mellore a súa empregabilidade futura. e) Favorecer a innovación, a creatividade e o emprendemento.			

Competencias

Código	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia

B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
C63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
C64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
C66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento	B1 B6	C61 C62	D1

Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro mediante o establecemento de relacións entre os coñecementos especializados, teóricos e metodolóxicos, e os resultados da observación, análise e intervención nas situacións educativas da escola na que se realizan as prácticas	B1	C59	D1
	B2	C60	D2
	B3	C61	D3
	B4	C62	D4
	B5	C63	D5
	B6	C64	D6
	B7	C65	D7
	B8	C66	D8
	B9		D9
	B10		D10
	B11		D11
	B12		D12
			D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19
			D20
			D21
			D22
Interpretar e reflexionar sobre as observacións e/ou intervencións na aula mediante sesións de clase semanais organizadas polo profesor-coordinador da facultade	B1	C64	D1
	B6		D2
	B12		D3
			D5
			D6
			D7
			D8
			D9
			D14
			D15
			D16
			D22
Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro onde se realizan as prácticas escolares	B1	C59	D1
	B2	C60	D2
	B3	C61	D3
	B4	C62	D4
	B5	C63	D5
	B6	C64	D6
	B7	C65	D7
	B8	C66	D8
	B9		D9
	B10		D10
	B11		D11
	B12		D12
			D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19
			D20
			D21
			D22
Asumir que a competencia profesional do mestre ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	B12	C61	D8
		C64	D9
			D10
			D14
			D15
			D16
			D17
			D19
			D22

Contidos

Tema

1. Observación e análise da realidade escolar e do contexto físico, socioeconómico, cultural e lingüístico	Observación e análise da realidade: - escolar e do contexto físico - socioeconómica - cultural - lingüística
2. Interacción e comunicación no ámbito educativo	Procesos comunicativos no ámbito educativo.
3. A planificación educativa na escola na etapa de educación infantil. Identificación, selección e discusión de técnicas e estratexias para a xestión e o control da aula	- Planificación escolar. - Organización escolar.
4. A intervención docente do estudante en prácticas. Deseño e desenvolvemento de estratexias e recursos educativos para o ensino en áreas instrumentais e de contidos específicos	A intervención docente na aula.
5. Deseño, realización e avaliación de intervencións educativas en relación co itinerario de especialización do estudante de prácticas	A avaliación das intervencións docentes.
6. Análise e valoración crítica do proceso de ensino e aprendizaxe na aula dende os marcos teóricos e metodolóxicos ofrecidos polas outras materias	A avaliación da práctica docente realizada.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Foros de discusión	0	25	25
Debates	25	0	25
Prácticum	600	0	600
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	0	550	550
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Foros de discusión	As titorías semanais, individuais e colectivas, co coordinador e os titores da Universidade serviránlle de asesoramento aos estudantes. Analizaranse e valorarán os datos observados á luz das competencias técnicas adquiridas nas outras materias e proponse directrices para desenvolver novas tarefas.
Debates	A presentación de experiencias e reflexións realizadas durante as estadias no centro escolar e o intercambio de criterios entre os estudantes de prácticas servirán para compartir experiencias e para contrastar a propia visión de a realidade educativa.
Prácticum	O núcleo formativo fundamental do Prácticum desenvolverase mediante a participación no proceso de ensino e aprendizaxe da aula de educación infantil asignada (xeralista e de especialidade, se é o caso). O alumno de prácticas participará nas reunións dos equipos educativos dos que faga parte e colaborará nos proxectos de innovación e nas actividades extraescolares que o centro desenvolva. Así mesmo asistirá a todas as reunións e actividades organizadas para que os estudantes en prácticas coñezan en profundidade a realidade educativa da Educación Infantil.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Foros de discusión	Participación activa en espacios de discusións educativas.
Debates	Participación activa en debates educativos.
Prácticum	Realización da estancia en centros escolares.
Probos	Descrición
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	Realización da memoria e diario de prácticas.

Avaliación	
Descrición	Cualificación Resultados de Formación e Aprendizaxe

Prácticum	Informe da titora ou titor do centro, segundo o protocolo corresponde.	50	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C59 C60 C61 C62 C63 C64 C65 C66	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	Asistencia e avaliación das reunións e outras actividades programadas. Memoria de Prácticas	50	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C59 C60 C61 C62 C63 C64 C65 C66	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. A titora ou titor académico da universidade avaliará as prácticas desenvolvidas polos estudantes de conformidade cos criterios e fontes de información sinalados.
2. A titora ou titor do centro escolar, como indica o art. 13 do Real Decreto 1707/2011, de 18 de Novembro, polo que se regulan as prácticas académicas externas dos estudantes universitarios, realizará e remitirá ao titor/a académico da Universidade a avaliación final.
3. Para superar a materia do Prácticum o estudante deberá acadar o aprobado en cada un dos criterios de avaliación establecidos nos informes, tanto do titor/a do centro escolar como do titor/a académico. Manteranse as competencias adquiridas en primeira convocatoria ata segunda convocatoria.
4. Para facilitar o proceso de avaliación, antes do inicio das prácticas, o coordinador/a do Prácticum remitiralle ao centro escolar a folha de avaliación na que se reflictan as diferentes competencias obxecto de mesma.
5. Conforme a normativa vixente, con independencia de ser estudantes asistentes como non asistentes, o alumnado disfrutará de condicións equivalentes de avaliación.

Particularmente, no tocante á Memoria de Prácticas, sinalar:

1. A Memoria das prácticas desenvolverase consonte o establecido no art. 14 do Real decreto 1707/2011, de 18 de Novembro.

2. A través da guía docente, así como por outro tipo de orientacións, a Comisión de Prácticas establecerá anualmente as recomendacións precisas para unha correcta elaboración da Memoria.
3. Para facilitar o proceso de avaliación cada titor ou titora contará coa correspondente folla de avaliación.
4. As datas de entrega da Memoria de Prácticas de cada convocatoria figura reflexado no calendario académico da Facultade, podendo consultarse no apartado de organización académica da web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

CEBRIÁN DE LA SERNA, M. Y MONEDERO MOYA, J. J. (2009). El e-portfolio y la e-rúbrica en la supervisión del practicum. En M. RAPOSO RIVAS, M. E. MARTÍNEZ FIGUEIRA, L. LODEIRO ENJO, J. C. FERNÁNDEZ DE LA IGLESIA y A. PÉREZ ABELLÁS (coord.), El practicum más allá del empleo: formación vs training (369-380). Santiago de Compostela: Imprenta universitaria.

CID SABUCEDO, A., DOMÍNGUEZ PRIETO, E. y RAPOSO RIVAS, M. (1998). La práctica reflexiva como medio de construcción del pensamiento práctico de tutores y tutorandos. En M. A. ZABALZA BERAZA (ed.), Los tutores en el practicum: Funciones, formación y compromiso institucional (219-234). Pontevedra: Diputación Provincial de Pontevedra.

GARCÍA FERNÁNDEZ, A. (2006). La tutoría y la relación profesor-alumno en la formación para la inserción laboral. Revista de Educación (Madrid), 341, 197-211.

GUTIÉRREZ CUENCA, L., CORREA GOROSPE, J. M., JIMÉNEZ DE ABERASTURI APRAIZ, E. y IBÁÑEZ ETXEBERRIA, A. (2009). El modelo reflexivo en la formación de maestros y el pensamiento narrativo: estudio de un caso de innovación educativa en el Practicum de Magisterio. Revista de Educación (Madrid), 350, 493-505.

IGLESIAS FORNEIRO, M. L. (2005). La tecnología audiovisual al servicio del practicum: el vídeo y la fotografía digital. En L. IGLESIAS FORNEIRO, M. A. ZABALZA BERAZA, A. CID SABUCEDO y M. RAPOSO RIVAS (coord.), El practicum como compromiso institucional: los planes de prácticas (1211-1214). Santiago: Unidixital.

LATORRE MEDINA, M. J. (2007). El potencial formativo del practicum: cambio en las creencias que sobre la enseñanza práctica poseen los futuros maestros. Revista de Educación (Madrid), 343, 249-273.

LOBATO FRAILE, C. (ed.) (1996). Desarrollo profesional y prácticas/practicum en la universidad. Bilbao: Servicio Editorial de la Universidad del País Vasco.

MARTÍNEZ FIGUEIRA, M. E. (2010b). Ser tutor, ¿Cuestión de personalidad o de profesionalidad?. Revista Educativa de Orientación y Psicopedagogía, 21 (3), 1-6.

MOLINA RUIZ, E., IRANZO GARCÍA, P., LÓPEZ LÓPEZ, M. C. y MOLINA MERLO, M. A. (2008). Procedimientos de análisis, evaluación y mejora de la formación práctica. Revista de Educación (Madrid), 346, 335-361.

RAPOSO RIVAS, M. (2002). Contribuciones de las Tecnologías de la Información y la Comunicación al desarrollo del practicum de futuros docentes. En L. IGLESIAS FORNEIRO, M. A. ZABALZA BERAZA, A. CID SABUCEDO y M. RAPOSO RIVAS (coord.), Desarrollo de competencias personales y profesionales en el practicum (1-21). Lugo: Unicopia.

RAPOSO RIVAS, M. y SARCEDA GORGOSO, M.C. (2007). La integración de las TIC en la supervisión del Practicum. En A. CID SABUCEDO, M. MURADÁS LÓPEZ, M. A. ZABALZA BERAZA, M. GONZÁLEZ SANMAMED, M. RAPOSO RIVAS y L. IGLESIAS FORNEIRO (coord.), Buenas prácticas en el practicum (1091-1101). Santiago de Compostela: Imprenta universitaria.

SCHÖN, D.A. (1992). La formación de profesionales reflexivos. Hacia un nuevo diseño de la enseñanza y el aprendizaje en las profesiones. Barcelona: Paidós-MEC.

ZABALZA BERAZA, M. A (1989). Teoría de las Prácticas. La formación práctica de los profesores. En M. A. ZABALZA BERAZA (coord.), Actas del II Symposium sobre prácticas escolares (15-40). Pontevedra: Diputación Provincial de Pontevedra.

□ (2004). Condiciones para el desarrollo del practicum. En Profesorado, Revista de curriculum y formación del profesorado, 8 (2), 1-22.

□ (2005). El aprendizaje experiencial como marco teórico para el Practicum. En L. IGLESIAS FORNEIRO, M. A. ZABALZA BERAZA, A. CID SABUCEDO y M. RAPOSO RIVAS (coord.), El practicum como compromiso institucional: los planes de prácticas (19-34). Santiago: Unidixital.

□ (2007). Buenas prácticas en el practicum: bases para su identificación y análisis. En A. CID SABUCEDO, M. RAPOSO RIVAS y A. PÉREZ ABELLÁS, El practicum: buenas prácticas en el Espacio Europeo de Educación Superior (7-34). Santiago: Tórculo.

ZEICHNER, H. (1993). A formação reflexiva de professores: ideias e práticas. Lisboa: Educa.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Traballo de Fin de Grao/P02G110V01991

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Comunicación: Lingua española/P02G110V01101

Comunicación: Lingua galega/P02G110V01201

Educación: Desenvolvemento motor/P02G110V01202

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/P02G110V01102

Educación: Teoría e institucións contemporáneas da educación/P02G110V01204

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/P02G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/P02G110V01104

Socioloxía: Socioloxía da educación/P02G110V01105

Antropoloxía: Pensamento e cultura/P02G110V01401

Aprendizaxe das ciencias da natureza/P02G110V01403

Didáctica da lingua e a literatura infantil/P02G110V01404

Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica/P02G110V01301

Educación: Tutoría e orientación coa familia/P02G110V01303

Idioma estranxeiro I: Francés/P02G110V01405

Idioma estranxeiro I: Inglés/P02G110V01406

Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/P02G110V01304

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/P02G110V01305

Educación física e a súa didáctica na idade infantil/P02G110V01503

Outros comentarios

Ter en conta a normativa propia de Prácticas Curriculares da Universidade de Vigo e da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte.
